

КОДЕКС ПО ЕТИКА И АКАДЕМИЧНО ЕДИНСТВО

на ВСУ „Л. Каравелов“

1. Увод

Настоящият кодекс по етика и академично единство е създаден въз основа на чл. 56, ал. 1, т. 2 от Закона за висшето образование. Постановките в него не могат да противоречат на законите на РБ.

Той има за цел да насърчи развитието на етичните отношения в сферата на образователните, научните, административните и обслужващите дейности във ВСУ „Л. Каравелов“. Той е ръководство за всекидневно поведение и средство за разрешаване на спорове.

Като резултат от неговото прилагане се очаква повишаване на престижа на ВСУ „Л. Каравелов“ в обществото.

Настоящият етичен кодекс е валиден за всички работещи и обучаващи се във ВСУ „Л. Каравелов“.

2. Принципи на поведение

Дейността на академичния състав и служителите на ВСУ „Л. Каравелов“ трябва да се осъществява при спазване на принципите на поведение, изброени по-долу.

2.1. **Законност** – изпълнение на служебните задължения при строго спазване на Конституцията и законите на Република България, и в съответствие с установените вътрешни правила във ВСУ „Л. Каравелов“.

2.2. **Откритост и отчетност** - преподавателят и служителят осъществяват своята дейност по начин, даващ възможност да се видят ясно неговите действия и резултатите от извършената дейност.

2.3. **Честност** - преподавателят и служителят, в зависимост от функциите, които изпълняват, осъществяват действия, предлагат и вземат решения, недопускащи своеволие и водещи до укрепване на доверието в академичната общност и ВСУ „Л. Каравелов“.

2.4. **Безпристрастност** - преподавателят и служителят извършват дейността си обективно и добросъвестно, като се стремят вярно, точно и безпристрастно да събират,

анализират и оценяват всички факти и обстоятелства свързани с работата им, без да допускат влияние на собствени или чужди интереси.

2.5. **Компетентност** – преподавателят и служителят извършват дейността си като използват и прилагат знанията и опита, които притежават, и непрекъснато повишават нивото на професионалната си квалификация и работа в интерес на обучаваните в университета и гражданите.

2.6. **Зачитане на личността** – при изпълнение на трудовите си задължения преподавателят и служителят се отнасят с уважение към всеки, като зачитат правата и достойнството на личността и не допускат прояви на дискриминация.

2.7. **Академична лоялност** – преподавателят и служителят съдействат за провеждането на държавната образователна и научна политика и в частност – политиката на ВСУ „Л. Каравелов“. Те не накърняват престижа на ВСУ „Л. Каравелов“, не само при изпълнение на трудовите си задължения, но и в своя обществен и личен живот.

3. Правила за професионално поведение

Служителите на ВСУ „Л. Каравелов“:

3.1. Спазват законите и вътрешните правилници на ВСУ „Л. Каравелов“ и изискват от останалите спазването им.

3.2. Споделят целите на ВСУ „Л. Каравелов“ и работят за постигането им.

3.3. Проявяват нетърпимост към измамите в служебните и междуличностните отношения.

3.4. Изпълняват задълженията си компетентно, почтено, съвестно, отговорно и професионално; при вземане на решения от ръководители или ръководни органи предоставят цялата информация с която разполагат и я представят, без да я изопачават;

3.5. Не участват съзнателно в незаконна дейност и в такава дискредитираща ВСУ „Л. Каравелов“;

3.6. Проявяват непримиримост към корупцията във всичките и форми и противодействат на корупцията. Не допускат да бъдат поставяни във финансова зависимост или друга обвързаност, поставяща под съмнение добросъвестното изпълнение на служебните им задължения.

3.7. Не искат и не приемат подаръци, услуги или облаги, които могат да повлияят на изпълнението на служебните им задължения и на техните решения, и които могат да бъдат възприемани като награда за извършване на работа, която влиза в служебните им задължения.

3.8. Не създават конфликт между личните и служебните интереси, и полагат необходимите усилия за премахване на възникнали конфликти на интереси.

3.9. При възлагането на служебна задача, чието изпълнение може да доведе до конфликт между трудовите му задължения и неговите частни интереси, служителят следва своевременно да уведоми своя пряк ръководител.

3.10. Решават противоречията между служебните си задължения и личните си интереси. в полза на институцията ВСУ „Л. Каравелов“.

3.11. Служителите се стремят да оказват безкористна помощ на хората, заети с изпълнението на целите и задачите на ВСУ „Л. Каравелов“.

3.12. Поддържат коректни, почтени и културни отношения към външни лица и организации.

3.13. Не използват служебна информация за неслужебни цели;

3.14. Преподавателят и служителят не трябва да правят подвеждащи устни или писмени изявления по въпроси от служебен характер.

3.15. Служителите на ръководни длъжности не допускат каквато и да е дискриминация на своите колеги и подчинени по отношение на условия за развитие, заплати, равноправно финансиране на научни изследвания, награди и др.. Те спазват правата и уважават достойнството на подчинените си.

3.16. Ръководителите служат за пример за дисциплинираност и справедливост. Те не злоупотребяват със служебното си положение и предоставената им власт. Недопустимо е неаргументираното елиминиране на участници в конкурси.

3.17. Ограничава се броя на едновременно заеманите ръководни длъжности до две; Спазват се законовите изисквания за мандатност.

3.18. Преподавателят и служителят са длъжни да спазват академичната и служебна йерархия и стриктно да изпълняват актовете и заповедите на своите непосредствени и висшестоящите на тях ръководители.

3.19. Преподавателят и служителят не са длъжни да изпълнят неправомерна заповед, издадена по установения ред, когато тя съдържа очевидно за него правонарушение.

3.20. Преподавателят и служителят могат да поискат писмено потвърждаване, когато в отправената до него устна заповед се съдържа очевидно за него правонарушение.

3.21. Служителите на ВСУ „Л. Каравелов“ не допускат отчитането на дейност, която не са извършили те самите, или техни колеги. Преподавателите не допускат невземане на часове, както и отчитането на невзети часове.

4. Правила на взаимоотношенията между преподаватели и служители, и обучаеми (студенти, докторанти и курсисти)

4.1. Основна цел в работата на преподавателя и служителя във ВСУ „Л. Каравелов“ е да гарантира качествено провеждане на учебния процес.

4.2. Преподавателите и служителите се отнасят със студентите, докторантите, и курсистите по начин, който не накърнява достойнството им, не създава конфликти и не нарушава правата им.

4.3. Преподавателите от ВСУ „Л. Каравелов“ зачитат правото на обучаемите да имат собствено мнение.

4.4. Академичният състав е длъжен да дава справедлива и безпристрастна оценка на резултатите от обучението и постиженията на студентите, специализанти и докторанти;

4.5. Между преподаватели и обучаеми не се допускат отношения, които да използват доверието на обучаемите към преподавателя за користни цели; не се допуска влизането в отношения, които будят съмнения относно етичността на подбудите.

4.6. Обучаемите са длъжни да пазят авторитета на академичната общност и доброто име на ВСУ във всичките си действия.

4.7. Обучаемите са длъжни да уважават знанията и престижа на своите преподаватели, да не накърняват достойнството им и да не създават конфликти с тях.

4.8. Обучаемите трябва да се отнасят помежду си с уважение, без оглед на възраст, раса, етническа и религиозна принадлежност, пол, сексуална ориентация, физическо увреждане и др.

4.9. Обучаемите трябва да правят всичко необходимо за успешната им реализация и да правят необходимото за създаването и поддържането на среда, подпомагаща развитието на академичната общност.

4.10. Обучаемите не трябва да участват в опити за измама или нарушаване на установените правила в хода на учебния процес;

5. Научна етика

Академичният състав на ВСУ „Л. Каравелов“:

5.1. Не допуска непозволено ползване на чужди текстове и резултати и др.п. Не допуска под каквато и да е форма присвояване на чужди научни постижения, отнемане на чуждо авторско право (плагиатство), "кражба" на чужди идеи, фалшифициране на чужди трудове и др.

5.2. Не допуска експлоатацията на чуждия научен труд, като изисква точно и ясно разграничение на приноса на всеки от съавторите в дадено изследване и публикация.

5.3. Не допуска „почетно“ и фалшиво съавторство. Като съавтори се посочват само лица, които имат реален принос при написването на съответната публикация.

5.4. Не допуска псевдонаучни теории и твърдения, публикации без приноси, и публикации с непроверени, съмнителни, или подправени данни и резултати.

5.5. Изисква изчерпателно и действително цитиране, уважение към труда и резултатите на другите, работещи в съответната област.

5.6. Изисква провеждане на истински научни дискусии, а не дискусии с личностни нападки и квалификации.

5.7. Не допуска формална оценка на научни трудове, както и необективни рецензии и становища.

5.8. Изисква толерантност към критичните мнения и съмненията на други учени относно използвани методи и постигнати резултати.

6. Взаимоотношения с колеги

Служителите на ВСУ „Л. Каравелов“:

6.1. Не допускат на работното си място и извън него поведение, несъвместимо с добрите нрави.

6.2. Поддържат коректни, почтени и културни отношения помежду си; съобразяват се с колегите си при възникнали човешки трудности.

6.3. Не допускат отправянето на обидни квалификации и дискриминационно отношение между членовете на академичния състав и служителите във ВСУ „Л. Каравелов“.

6.4. Недопустимо е възникването на конфликт между служители на ВСУ „Л. Каравелов“ в присъствието на трети лица, особено обучаеми.

6.5. Служителите на ВСУ „Л. Каравелов“ зачитат правото на личен живот на колегите си, както и тяхното право на собствено мнение;

7. Прилагане на етичния кодекс

7.1. Този кодекс следва да се доведе до знанието на всички членове на академичния състав, служителите и обучаемите във ВСУ „Л. Каравелов“ – София за сведение и изпълнение.

7.2. За спазването на кодекса по етика и академично единство и разрешаване на възникнали с приложението му казуси се създава комисия по етика и академично единство в състав от 5 души. Тя се избира от АС и се изгражда на паритетна основа между заинтересованите преподаватели, служители и работници, и студенти, и работи по правилник, приет от АС на ВСУ „Л. Каравелов“. Мандатът на комисията съвпада с мандата на органа, който я е избрал.

7.3. В края на всяка календарна година, но не по-късно от 20 декември на текущата година, Комисията по етика представя отчет за дейността си, който се разглежда и приема от Академичния съвет.

7.4. При неспазване на нормите на поведение, съдържащи се в настоящия кодекс, преподавателите и служителите носят отговорност според действащите нормативни документи. Наказания се налагат след решение на АС на ВСУ „Л. Каравелов“.

Заключителни разпоредби

§ 1. Този кодекс по етика и академично единство е приет с решение на АС на ВСУ „Л. Каравелов” с протокол № ... /... 2018 г. Той отменя Етичния кодекс на ВСУ „Л. Каравелов” от 2007 год.. Кодексът е изменен и допълнен с решение на АС на ВСУ „Л. Каравелов” с протокол № ... /... 2021 г.

§ 2. Изменения и допълнения на този кодекс се правят по реда на неговото приемане.

§ 3. При постъпване на работа във ВСУ „Л. Каравелов”, прекият ръководител е длъжен да запознае служителя с разпоредбите на този кодекс.